

A close-up portrait of an older man with grey hair and glasses, looking directly at the camera. The image is partially obscured by text overlays.

Mauri Laakkonen

Ohtaluun takkaa

tarinoita
haikuja
runoja
kuvataidetta

Mauri Laakkonen

Ohtaluun takkaa

tarinoita

haikuja

runoja

taidetta

Tekstit ja taitto:	Mauri Laakkonen
Murre sanojen tarkastus:	Pirkko Isokääntä
Kannen kuva ja kuvat:	Mauri Laakkonen

© 2023 Mauri Laakkonen

Kustantaja: BoD - Books on Demand, Helsinki, Suomi
Valmistaja: BoD - Books on Demand, Norderstedt, Saksa
ISBN: 978-952-80-3593-0

Johdanto

*Tässä **Ohtaluun takkaa** kirjassa kirjoitan viidennen kerran kirjan lapsuuteni murteella. Hain kujen, runojen ja lyhyiden tarinoiden lomassa käyttäen kuvituksena kuvia Tuoli-sarjani maalauksista vuosilta 2022-23. Teos on samalla osa **KOLOME 2+1**-taidenäyttelyn, Tapion Tupa, Kalajokien, 1.12.2023-31.1.2024 kokonaisuutta.*

*Virikkeen murrekirjojen syntyyn antoi Alavieskan kunnankirjastossa vuonna 2015 järjestetty tilaisuus, jossa julkistettiin poikavuosiini muistelmät **Kossina Taluksessa** ja siellä esitetty toive paikallisen murteen säilyttämisestä.*

*Tämän, kuten aikaisempienkin kirjojeni tekstien murre sanojeni tapailujen pahimpia harharetkiä on oikonut ystäväni alavieskalainen **Pirkko Iso-kääntä**, josta hänelle jälleen suuret kiitokset.*

Mauri Laakkonen

Julkaistut muistelmat

2015: Kossina Taluksessa

ISBN: 9789523182844

Julkaistut murrerunokirjat

2016: Kossi Taluksesta

ISBN: 9789523397996

2017: Karvalakin alta

ISBN: 9789515688132

2019: Komialta näyttää

ISBN: 9789528076155

2023: Iliman pipua

ISBN: 9789523302693

2023: Ohtaluun takkaa

ISBN: 9789528035930

Talavi tuli

Talavi tuli hittaasti hiipien. Ensin tulivat heikot pakaset, niitä säestivät kuulaat, selekiät ja pilivettömät päivät. Pilivettömyyttä kesti ja kesti, maa jäätty vähitellen ja sitte alakovat satteet. Alakuun lumuhiutaleet leijuvat ujjoina kohti maata, kuin keijukaiset ja maa peitty keviään huurrehuntuun. Varvikko hohti valakosena ja se oli kuin satumehtä pienoiskoosa. Suuret puutki pukkeutu vähitellen valakoseen ja hämmästytti kauneuvellaan, kun oksien lumikuorma kasvo.

Tuuli kääntyi koilliseen ja muuttu pohojosen viimaksi. Lunta alako tulla sakiana pyrynä.

Tauno heräs tapansa mukkaan varhain aamulla ja seiso kalsarit jalasa tuvan pöyvän ääresä. Hän seiso lankku-laattialla, rajallisen resumaton päällä ja kyhinytti jalakatterää pohojetta vasten. Sitä kutkutti. Eilen hän oli huomannu alushousujen sauman painuneen syvälle ihhoon.

- Mitä lie turvotusta.

Finniki punakkana hehku karvojen keskellä. Nyt sitä kutkutti, oli pakko kynsiä.



Taunon pönäkkä, länkisäärinen olemus on villi ilimestys. Aina.

Kyläläisille hän oli tuttu hahamo, jota osattiin oottaa kylänraitille tiettyjen luonnonilimiöitten jälkeeseen. Hän lannasi ja aurasi kylätien, sen ainuan, joka kylän läpi oli tehty. Routimaan altis pätikä, kesäsatteisa se sai nimismiehen kiharat ja talaven lopulla jääpolanteita. Hankaluuksia kerty usein pakasten aikaan, kun tien pinta jääty liukkaaksi. Siinä taiteilivat kaikki pysyäkseen tiellä ees pystösä. Hiekkotusta ei koskaan saanu tehtyä riittävän ajoisa, etteikö joku ois sen puuttumista moittinu.

Akkunasta kahtoessaan Tauno hoksaa maiseman muuttuneen lumiseksi. On satanut lunta melekosesti yön aikana.

- Hienua, hän myhähäilee tyytyväisenä.
- Pääsee lumihommiin.
- Taijan ajjaa rattorilla, jupisee Tauno ihtekseen.
- Ny kahavit tulille!

Rivakasti Tauno nappaa kahavinkeittimen pannun kouraansa ja avvaa vesihanan. Täyttää pannun puolilleen ja kaataa lorottaa veen keittimeen. Mittaa kahavinporot suovattimeen ja kytkee virran päälle. Pian hän pääsisi lempipuuhaansa, lumenluontiin, mutta ensin aamukahavit ja voileivät. Puurua hän ei tännään keittä. Kauraryynit ko on loppu.

Tauno jatkaa yksinpuheluaan.

- Jos saje jatkuu pitkään, teen pihhaan lajut. Niin ja koululle.
- Kaivan sukset lajosta essiin ja monot, niin ja sauvat. Teen niin ko kossina tein, oon aina ensimmäisenä pihasa hihtämäsä.
- Ne vanahat mäystimet saa kelevata, ei uusia monoja ennää kannata hankkia.
- On tuota ikkää niin palijo, ettei uusia ennää ilikiä ostaa, jäävät käytyä vaille.

Tauno oli usiana vuonna teheny lajut myös koulun pihhaan. Se oli hänen panoksensa lasten hyväksi. Omia kun ei oo ennää omasa tuvasa. Saavat kylän kakarat hihtää kunnon lajjuilla.



Mauri Laakkonen (Justin Larma) on hausjärveläinen harrastajakirjoittaja ja -maalari, joka on julkaissut kolmisenkymmentä teosta. Muun muassa muistelmateoksen lapsuusvuosilta 1956-1961 ja neulomisharrastukseen liittyvän kirjan Vaari kutoo, sukanvarsien kuviointia.

Ohtaluun takkaa -kirja sisältää tarinoita vanhan miehen elämästä ja ilmiöistä eri vuoden aikoina. Yksinäisen miehen jupinoita sisältäviä tarinoita täydentävät haikurunot, joissa kolmella rivillä tiivistetään aihe seitsemääntoista tavuun (5+7+5).

Lisäksi runoja ja 13 kuvaa Laakkosen akryylimaalausten Tuoli -sarjasta (2022-2023).

